

Motion till riksdagen 2012/13:K329

**av Finn Bengtsson och Ulrika Karlsson i Uppsala
(M)**

Fri motionsrätt

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för riksdagsstyrelsen som sin mening vad som anføres i motionen om en översyn av möjligheterna att införa en fri motionsrätt i Sveriges riksdag.

Motivering

Riksdagen består av 349 folkvalda ledamöter. Vanligen utgör en stor minoritet av dessa underlag för den sittande regeringen, i undantagsfall är till och med en majoritet av riksdagsledamöterna en förutsättning för det aktuella regeringsunderlaget.

Det säger sig självt att de ledamöter som ingår i den stora grupp folkvalda parlamentariker som utgör regeringsunderlaget på olika sätt informellt står i kontakt med sina statsråd och andra politiskt ansvariga inom Regeringskansliet, för att på så sätt påverka politikens utveckling.

Oppositionen har istället ett antal formella instrument till sitt förfogande för att påverka politikens utveckling och för att granska statsrådets yrkesutövning. Till dessa hör skriftliga frågor till statsråd, interpellationer och anmälningar till konstitutionsutskottet. Sådana formella politiska instrument som står alla folkvalda riksdagsledamöter till förfogande används i praktiken aldrig eller nästan aldrig av de ledamöter som utgör regeringsunderlaget, för att man istället väljer att utnyttja den informella möjlighet man har att diskutera och rådgöra med sina olika politiska regeringsmotsvarigheter.

Motioner till riksdagen utgör i detta sammanhang ett formellt politiskt instrument som dock utnyttjas flitigt av både oppositionsledamöter och de som utgör underlaget för regeringen. Detta på grund av att motioner till skillnad från de övriga politiska instrumenten ger en möjlighet att på ett mera långsiktigt och reflekterande sätt motivera varför en viss politisk förändring är önsk-

Fel! Okänt namn på

värd att överväga. På så sätt kan motioner väckta i riksdagen utgöra en unik samling av förslag till möjlig politisk förändring framförda av folkvalda representanter att botanisera inom även i Regeringskansliet för framtiden. Det vill säga, fast vi idag är medvetna om att den absoluta majoriteten av väckta riksdagsmotioner i en första omgång efter utskottsbehandling blir avslagna, så kan sakinnehållet i själva motionens förslag på sikt visa sig väl värt att begrundas för en sittande eller kommande regering.

Då gällande regler för hur motioner kan väckas i riksdagen innebär att antingen dessa lämnas in i samband med att regeringen avlämnar en egen proposition till riksdagen och då förhåller sig till sakinnehållet i den aktuella propositionen, eller att motioner med fritt innehåll kan väckas under den så kallade allmänna motionstiden. Medan de förra motionerna kommer att kunna väckas löpande i takt med att regeringen aktualiserar en politisk fråga, och därför i praktiken är förbehållet oppositionen att utnyttja, kan de senare som utnyttjas av alla riksdagsledamöter med dagens regelverk endast väckas under en mycket kort tid av hela riksmötet efter riksdagens högtidliga öppnande.

Det förefaller oss som ett slöseri med de folkvaldas möjligheter att fånga upp dagsaktuella politiska frågor och problematisera dem i en mer långsiktig och reflekterande kontext, såsom motionsinstrumentet tillåter, om en stor del av de folkvalda riksdagsledamöterna som utgör regeringsunderlaget i praktiken är begränsade till att utnyttja detta under endast några få veckor under året. Politik är till sin beskaffenhet sådan att frågor som kan behöva politiskt långsiktiga lösningar baserad på en djupare reflektion ständigt dyker upp och måste då enligt vårt förmenande kunna problematiseras med motionsinstrumentet, helst så snart inpå det att frågeställningen aktualiserats. För att maximalt utnyttja den demokratiska potential för detta som riksdagens ledamöter kan besitta i det faktum att alltför många i dag i praktiken är förhindrade att göra detta, föreslår vi att man ser över möjligheten att införa en fri motionsrätt i riksdagen under hela riksmötet. Vi vill med denna motion att detta ges riksdagsstyrelsen tillkänna.

Stockholm den 28 september 2012

Finn Bengtsson (M)

Ulrika Karlsson i Uppsala (M)